

PATVIRTINTA
Varėnos rajono savivaldybės tarybos
2024 m. balandžio d. sprendimu Nr.

Uždarosios akcinės bendrovės **VARĖNOS AUTOBUSŲ PARKAS**

2023 m. veiklos ataskaita

**Varėna,
2023 m.**

TURINYS

1. Pagrindinė informacija
2. Bendrovės valdymas
3. Informacija apie bendrovės darbuotojus
4. Informacija apie bendrovės veiklos rezultatus
5. Ekonominiai rodikliai
6. Išvados
7. Pasiūlymai 2024 m.

PAGRINDINĖ INFORMACIJA

Keleivinis transportas Lietuvoje yra strategiškai plėtojama ūkio šaka, kuri apima keleivių vežimą įvairiomis transporto priemonėmis. Transportui tenka svarbus vaidmuo, kuriant materialines vertybes, racionaliai išdėstant teritorijoje gamybines jėgas, tenkinant gyventojų susisiekimo poreikius. Keleivinio transporto vežėjai siekia užtikrinti šalies, jos regionų, miestų ar gyvenviečių funkcionavimą, gyventojų ryšius. Viešasis transportas turi ypatingą socialinę reikšmę, kadangi žmonėms yra sudaroma galimybė nuvykti į darbą, mokymo ar gydymo įstaigas, taip pat atlikti buitines – kultūrinės keliones.

Be to transporto lengvatų įstatymas suteikia galimybę kai kuriems piliečiams viešuoju keleiviniu kelių transportu važiuoti nemokamai arba su 50 ir 80 proc. nuolaida. Taip pat galima akcentuoti, kad keleivinis transportas padeda spręsti svarbų uždavinį – kuo geriau patenkinti gyventojų poreikius, suteikti visapusišką informaciją apie paslaugas ir maršrutus, užtikrinti saugų ir savalaikį keleivių ir moksleivių vežimą.

Varėnos valstybinis autobusų parkas įregistruotas 1992 m. sausio 2 d. Varėnos savivaldybės rejestro tarnyboje, 1995 m. liepos 20 d. buvo reorganizuotas į uždarąją akcinę bendrovę „Varėnos autobusų parkas“ – toliau Bendrovė.

Bendrovės steigėjas ir vienintelis akcininkas yra Varėnos rajono savivaldybė, kuriai priklauso 100 procentų bendrovės akcijų. Bendrovės įstatinis kapitalas yra 251 211 Eur, vienos akcijos vertė – 18,83 Eur.

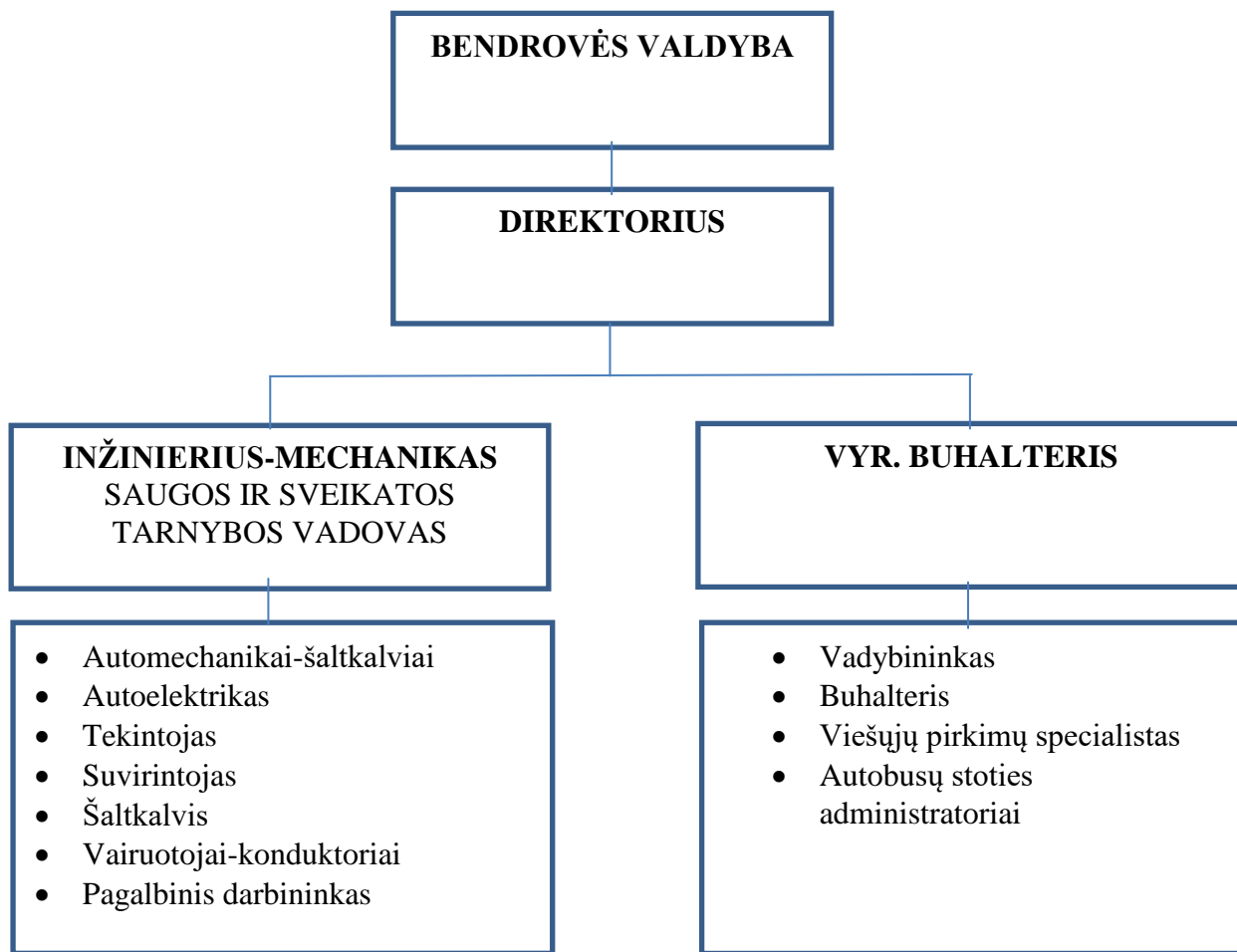
Pagrindinė Bendrovės veikla – keleivių vežimas autobusais vietinio (priemiestinio) bei tolimojo reguliaraus susisiekimo kelių transporto maršrutais.

Kita veikla:

- transporto priemonių techninės priežiūros ir remonto darbai;
- autobusų nuoma užsakomaisiais maršrutais;
- siuntų gabenimas autobusais.

BENDROVĖS VALDYMAS

Bendrovės kolegialus valdymo organas – valdyba, susidedanti iš keturių narių. Valdybos nariai buvo skiriami Varėnos rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu. 2023 m. pagal vienintelio akcininko 2023 m. spalio 23 d. Nr. MV - 368 potvarkį - valdyba Bendrovėje nesudaroma.

1 pav. UAB „Varėnos autobusų parkas“ organizacinė valdymo struktūra

INFORMACIJA APIE BENDROVĖS DARBUOTOJUS

2023 m. Bendrovėje dirbo 32 darbuotojai, iš jų 2 administracijos darbuotojai, 7 techniniai darbuotojai ir 23 darbuotojai, kurie vykdo pagrindinius (keleivių vežimo), remonto darbus, teikia paslaugas rajono gyventojams. Įmonės darbuotojų vidutinis darbo užmokestis 2023 m. buvo 1257 Eur neatskaičius mokesčių, vairuotojų – konduktorių – 1454 Eur. 2022 m. bendrovėje dirbo 15 vairuotojų-konduktorių, iš kurių 3 darbuotojai yra pensijinio amžiaus.

Viena didžiausių personalo srities problemų – vairuotojų-konduktorių, kurie sudaro daugiau nei pusę visų Bendrovės darbuotojų, trūkumas, ir Bendrovėje dirbančių vairuotojų-konduktorių amžiaus vidurkio augimas (2023 m. vidutinis amžiaus vidurkis sudarė 58 metus).

Bendrovės vairuotojai turi būti aukštos kvalifikacijos - jie privalo gebėti ne tik vairuoti įvairių markių ir amžiaus autobusus, bet ir juos prižiūrėti, bendrauti su keleiviais. Pagrindinė priežastis, leidžianti neprarasti kvalifikuotų ir gabių vairuotojų konkuruojant su Lietuvos ir tarptautinių krovinių vežimų įmonėmis, yra atlyginimų dydis. Į Bendrovės kolektyvą neskuba įsilieti jauni vairuotojai, dėl ko ateityje gali kilti problemų.

INFORMACIJA APIE BENDROVĖS VEIKLOS REZULTATUS

2023 m. gruodžio 31 d. Bendrovės transporto parką sudarė 14 autobusų ir 1 mikroautobusas.

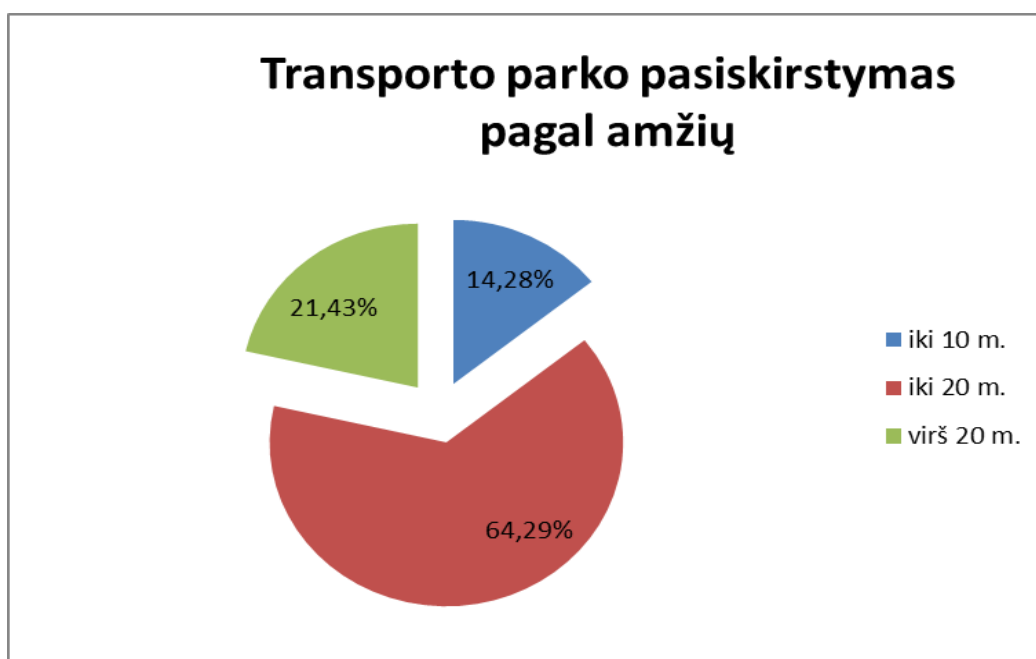
Eil. Nr.	Modelis	Pagaminimo metai	Amžius (m.)	Sėdimų vietų skaičius (vnt.)
AUTOBUSAI				
1.	MB 815	1999	24	27
2.	MB 515 CDI	2007	16	24
3.	MB 516 CDI	2009	14	23
4.	MB 518 SPRINTER	2010	13	19
5.	MB 516 SPRINTER	2011	12	22
6.	MB O 815 VARIO	2002	21	25
7.	MB 516 SPRINTER	2014	9	22
8.	FORD TRANSIT	2007	16	17
9.	VW CRAFTER	2014	9	21
10.	VW CRAFTER	2010	13	22
11.	IVECO 95E 18	1999	24	31

12.	MB O 510 TOURINO	2008	15	38
13.	MB O 510 TOURINO	2009	14	39
14.	MB 818 D	2012	11	32
MIKROAUTOBUSAI				
1.	VW TRANSPORTER	2007	16	8+1

1 lentelė. UAB „Varėnos autobusų parkas“ autotransporto priemonių sąrašas.

Siekiant gerinti teikiamų paslaugų kokybę ir atitikti keleivinio transporto priemonėms keliamiems reikalavimams, Bendrovei būtina atnaujinti transporto parką. Kasmet reikėtų įsigyti nors po vieną ekologišką netaršią ar mažiau taršią transporto priemonę, ko pasekoje, mažėtų autobusų eksploatacinės išlaidos.

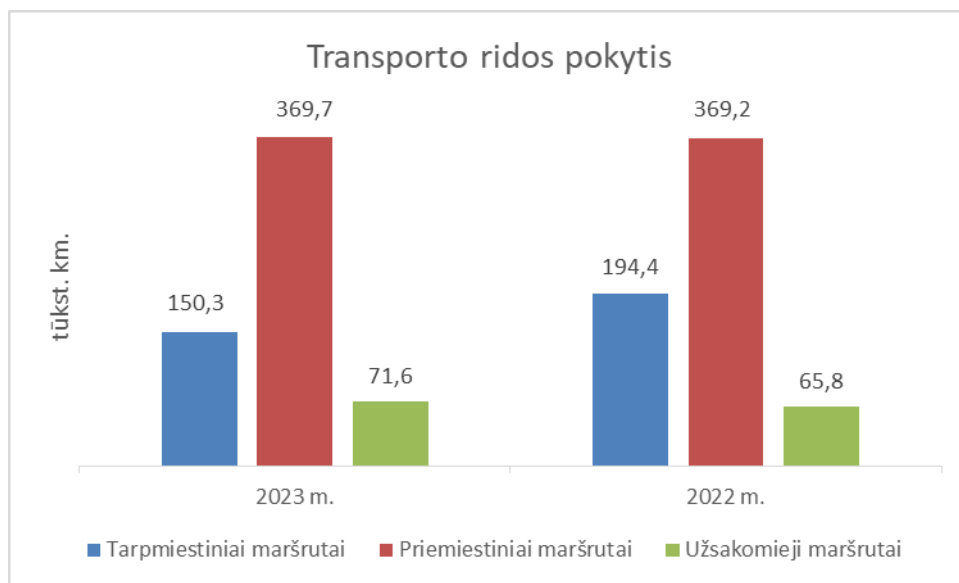
Nuo 2022-11-01 įsigaliojo Lietuvos Respublikos transporto veiklos pagrindų įstatymo 11 str. 21 dalis: „21. Viešojo transporto priemonės, vežančios keleivius automobilių ir vidaus vandens keliais, turi būti pritaikytos neįgaliesiems ir riboto judumo asmenims – jose turi būti įrengtos šių asmenų informavimo, mobilumo užtikrinimo ir saugaus vykimo viešuoju transportu priemonės pagal susisiekimo ministro tvirtinamus viešojo transporto priemonių pritaikymo neįgaliesiems ir riboto judumo asmenims reikalavimus. Ši nuostata netaikoma tarptautiniam susisiekimui naudojamoms viešojo transporto priemonėms“. Bendrovė šiuo metu neturi autobuso pritaikyto neįgaliesiems ir riboto judumo asmenims.

1 diagrama. Transporto parko pasiskirstymas pagal amžių.

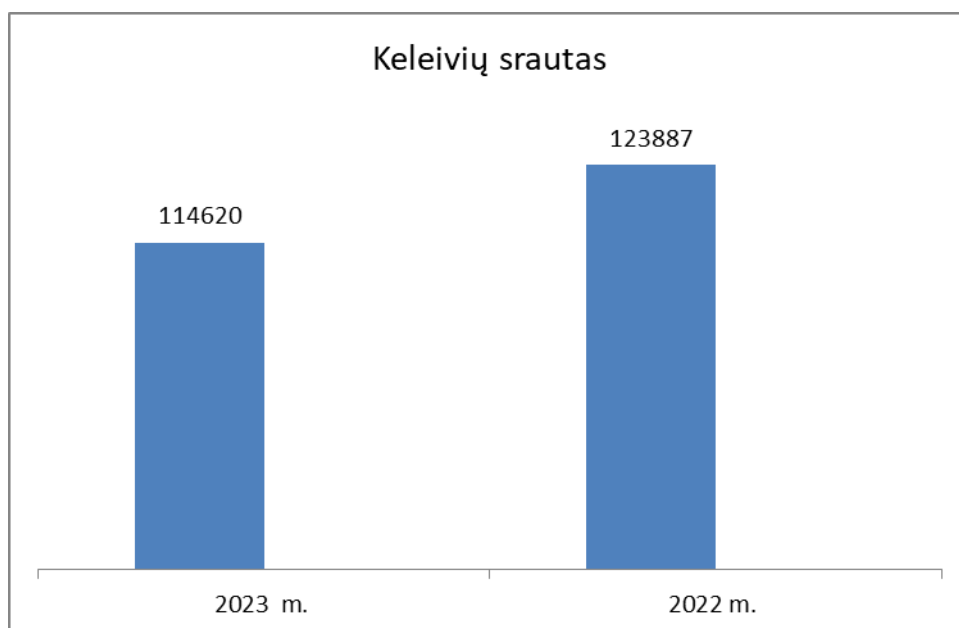
2023 m. aptarnauta 18 reguliarių maršrutų, iš jų: 15 – priemiestinių, 3 – tarp miestiniai. Bendras maršrutų ilgis – 1 849 km, priemiestinių – 1233 km, tarp miestinių – 616 km.

Autobusų bendroji rida – 591,6 tūkst. km, iš jų: tarp miestiniais maršrutais – 150,3 tūkst. km, priemiestiniais maršrutais – 369,7 tūkst. km, užsakomaisiais maršrutais – 71,6 tūkst. km. Bendroji keleivinio transporto rida, palyginti su 2022 m., sumažėjo 37,8 tūkst. km.

2 diagrama. UAB „Varėnos autobusų parkas“ autobusų bendrosios ridos pokytis.

Bendrovės transportu vežta 114 620 keleivių. 2023 m. vežta 9 267 keleiviais mažiau negu 2022 m.

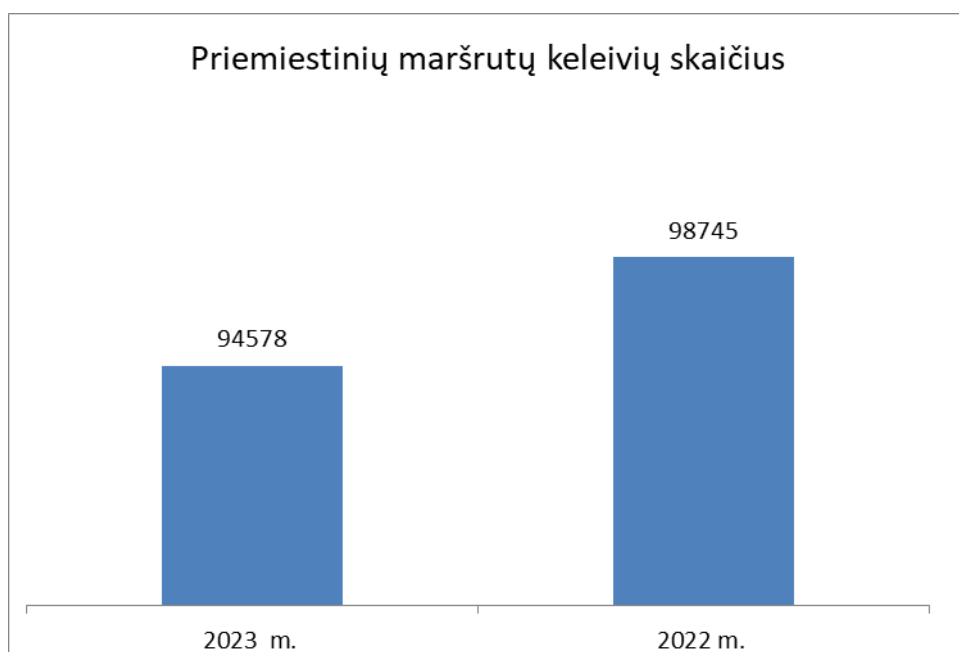

3 diagrama. UAB „Varėnos autobusų parkas“ keleivių srauto pokytis.

2023 m. priemiestiniais maršrutais vežta 94 578 keleiviai. 2023 m. vežta 4 167 keleiviais mažiau negu 2022 m. 2023 m. keleivių pervežėme daugiau, tačiau žymia dalimi sumažėjo mokinių, važinėjančių į mokyklas bendrovės transportu, kadangi mokyklos papildomai įsigijo mokyklinius autobusus.

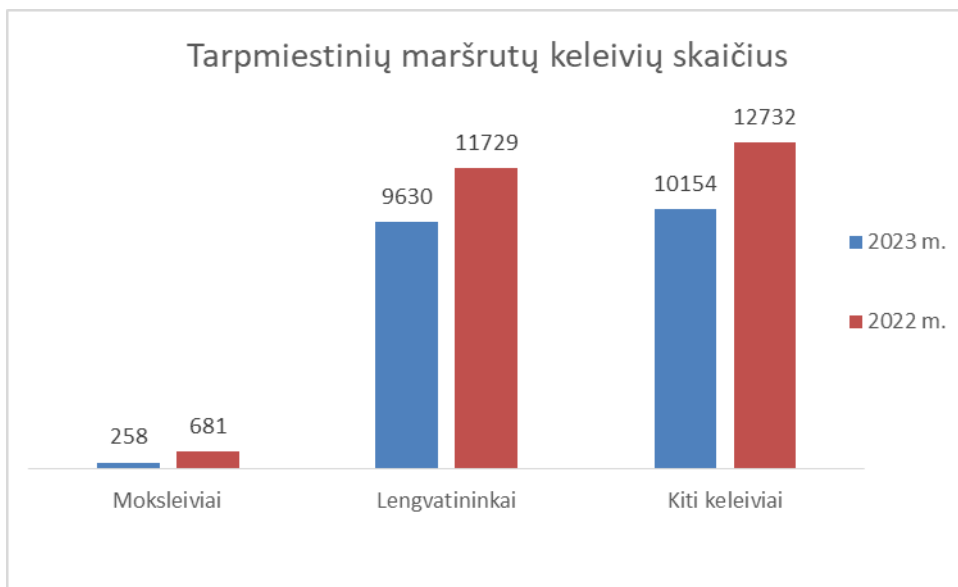
2021 m. gruodžio 28 d. Varėnos rajono savivaldybės taryba priėmė sprendimą Nr. T-IX-824 „Dėl nemokamo keleivių vežimo reguliaraus vietinio (priemiestinio) susisiekimo autobusų maršrutais Varėnos rajono savivaldybėje“. Nuo 2022 m. vasario 1 d. UAB Varėnos autobusų parko autobusais vietinio (priemiestinio) reguliaraus susisiekimo maršrutais Varėnos rajono gyventojai vežami nemokamai. Iki šiol didžiausią dalį viešojo transporto keleivių sudarydavo savo transporto neturintys ar mažiausiai uždirbantys gyventojai – mokiniai, senjorai, neįgalieji, kurie bilietus galėjo įsigyti pasinaudodami lengvatomis.

Nuolat yra peržiūrimi autobusų maršrutų atskiri reisai, siekiama racionaliai naudoti darbo ir materialinius resursus. Mokinių vasaros atostogų metu sumažinamas vietinio susisiekimo maršrutų reisų skaičius, važiuojant ne visomis savaitės dienomis. Tačiau reisų skaičiaus mažinimas turi ir neigiamas pasekmes: pastoviosios ir administracinės sąnaudos pasiskirsto likusiems maršrutams, didindamos jų nuostolius, o keleiviai atsisako autobusų paslaugų, jei jie važiuoja vieną kartą per savaitę.

4 diagrama. Keleivių struktūros pokytis priemiestiniuose maršrutuose.

2023 m. tarpmiestiniais maršrutais vežta 20 042 keleiviai, iš jų: 258 moksleiviai, 9 630 keleivių, turinčių važiavimo lengvatas, 10 154 keleiviai, įsigiję bilietus be važiavimo nuolaidų. 2023 m. buvo vežta 5 100 keleivių mažiau negu 2022 m., kadangi 2023 m. buvo sumažintas tarpmiestinių maršrutų reisų skaičius.

5 diagrama. Keleivių struktūros pokytis tarpmiestiniuose maršrutuose.

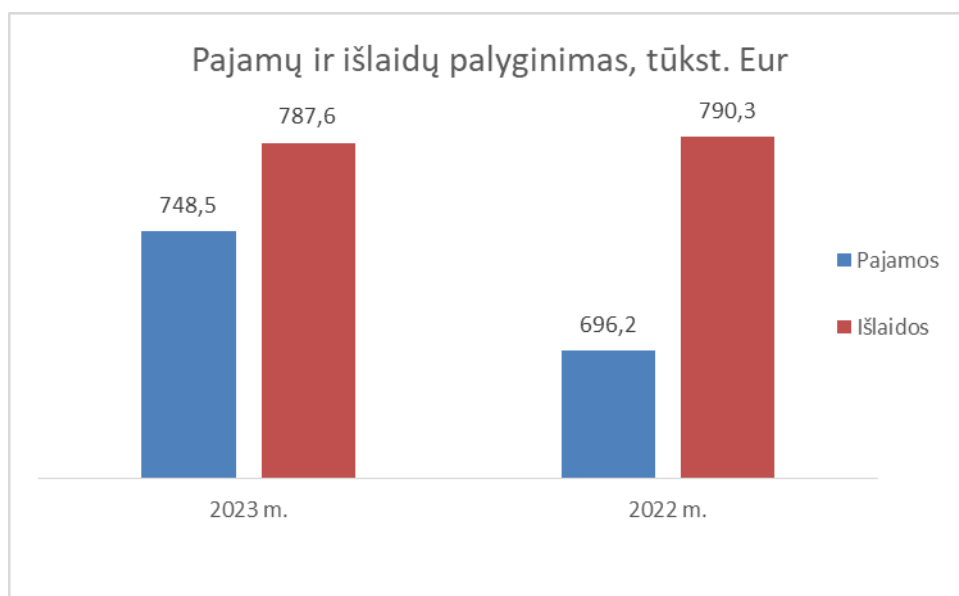
Varėnos autobusų stotis atlieka keleivių aptarnavimo ir kitas su paslaugų teikimu keleiviams, važiuojantiems reguliariaisiais reisais, susijusias funkcijas.

Varėnos autobusų stoties kasoje teikiamos šios paslaugos: prekiaujama išankstiniais ir tos dienos tolimojo susisiekimo maršrutų autobusų bilietais, autobusų bilietus keleiviai gali įsigyti ne tik grynaisiais pinigais, bet ir banko kortele. Taip pat autobusų stotyje teikiamos ir siuntų gabenimo autobusais paslaugos. Ši populiari paslauga garantuoja klientams skubų ir saugų siuntų gabenimą maršrutiniais autobusais. Siuntos siuntėjui ar gavėjui nereikia laukti atvykstančio autobuso – siuntinį galima priduoti arba atsiimti kiekvienam patogiu laiku. Kad žmonėms būtų patogiau, siuntų skyrius dirba kiekvieną dieną (ir savaitgaliais) nuo šeštos valandos ryto. Autobusų maršrutų tinklas gerai išplėtotas visoje Lietuvoje, tad galime garantuoti, jog siunta bus pristatyta į bet kurią šalies miestą ar miestelį per trumpiausią laiką. Autobusų stoties darbuotojai turi galimybę priimti siuntą į bet kurią Lietuvos vietovę, net jei į ten Bendrovė ir neturi tiesioginio reiso. Visos tranzitinės siuntos siunčiamos perkraunant jas Kauno siuntų terminale.

EKONOMINIAI RODIKLIAI

UAB „Varėnos autobusų parkas“ 2023 m. veiklos pajamos su nuostolingų maršrutų kompensavimo pajamomis buvo 748,5 tūkst. Eur, o 2022 m. – 696,2 tūkst. Eur. Bendrovė 2023 m. daugiausia pajamų gavo už keleivių vežimą 80,6 tūkst. Eur, autobusų nuomą 80,3 tūkst. Eur, nuostolingų maršrutų kompensavimo pajamos 544,9 tūkst. Eur, pajamos už siuntų vežimą 10,9 tūkst. Eur, už remonto paslaugas – 10,8 tūkst. Eur, kitos pajamos: už įvažiavimus į Varėnos AS – 17,2 tūkst. Eur, už informacijos autobusų stotelėse priežiūrą, komisinis atlyginimas už bilietų pardavimą kitiems autobusų parkams – 3,8 tūkst. Eur.

2023 m. UAB „Varėnos autobusų parkas“ išlaidos buvo 787,6 tūkst. Eur. Palyginti su 2022 m., bendrovės išlaidos sumažėjo 2,7 tūkst. Eur, iš kurių didžiausią išlaidų dalį sudarė išlaidos darbo užmokesčiui 518,1 tūkst. Eur, degalų sąnaudos 107,4 tūkst. Eur, transporto amortizacijos sąnaudos 47,5 tūkst. Eur, sąnaudos atsarginėms dalims ir medžiagoms 36,6 tūkst. Eur. Kitos sąnaudos mažai pakito.

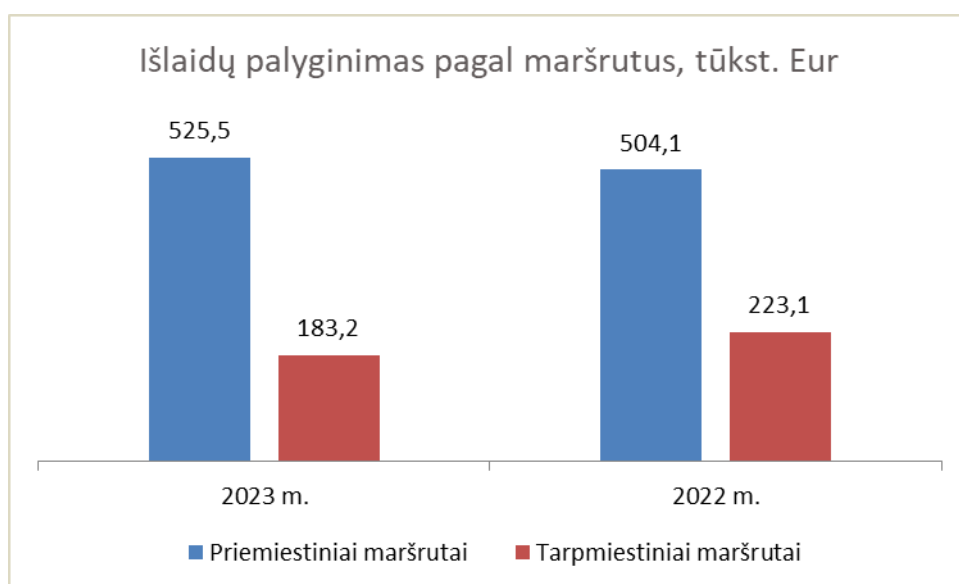
6 diagrama. Pajamų ir išlaidų palyginimas.

2023 m. priemiestinių maršrutų nuostolių kompensavimui gauta 544,9 tūkst. Eur, tuo pačiu laikotarpiu 2022 m. – 504,5 tūkst. Eur. 2023 m., palyginus su 2022 m., nuostolingų maršrutų kompensavimo pajamų buvo gauta 40,4 tūkst. Eur daugiau.

2023 m. tarp miestinių maršrutų pajamos buvo 80,6 tūkst. Eur, tuo pačiu laikotarpiu 2022 m. – 88,2 tūkst. Eur. Atitinkamai 2023 m. pajamų buvo gauta 7,6 tūkst. Eur mažiau, kadangi dėl mažo keleivių srauto buvo sumažinta maršrutų reisų.

2023 m. priemiestinių maršrutų išlaidos buvo 525,5 tūkst. Eur, tuo pačiu laikotarpiu 2022 m. – 504,1 tūkst. Eur. Atitinkamai 2023 m. išlaidos padidėjo 21,4 tūkst. Eur. Kadangi 2023 m. tarp miestinių maršrutų reisų skaičius sumažėjo, didesnė sąnaudų dalis atiteko vietiniams (priemiestiniams) maršrutams.

2023 m. tarp miestinių maršrutų išlaidos buvo 183,2 tūkst. Eur, tuo pačiu laikotarpiu 2022 m. – 223,1 tūkst. Eur. Atitinkamai 2023 m. išlaidos sumažėjo 39,9 tūkst. Eur, palyginus su 2022 m.

7 diagrama. Maršrutų išlaidų pokytis.

2023 m. gruodžio 31 d. bendrovės mokėtinos sumos buvo 21,9 tūkst. Eur. Didžiausi įsiskolinimai: UAB Circle K Lietuva už degalus – 11,1 tūkst. Eur, UAB „Dzūkijos langai“ už langus – 3,3 tūkst. Eur, už paslaugas – 1,5 tūkst. Eur, už atsargines dalis ir medžiagas – 3,0 tūkst. Eur, atostogų kaupiniai – 42,3 tūkst. Eur. Įsiskolinimų pridėtinės vertės mokesčio, gyventojų pajamų mokesčio, „Sodros“ mokesčio – 2023 m. neturėta. Per 2023 m. atlyginimai bendrovės darbuotojams buvo išmokėti laiku.

2023 m. gruodžio 31 d. gautinos sumos buvo 20,6 tūkst. Eur. Didžiausia skola (16,0 tūkst. Eur) – Varėnos rajono savivaldybės - už bendrovės keleivinio transporto paslaugas rajono gyventojams, 1,4 tūkst. Eur - Lietuvos transporto saugos administracija už transporto lengvatas turinčių keleivių vežimą tolimojo susisiekimo maršrutais, 2,5 tūkst. Eur – UAB „Druskininkų autobusų parkas“ už parduotus kelionės bilietus keleiviams.

UAB „Varėnos autobusų parkas“ transporto paslaugų vidutinė savikaina vykdant priemiesčio maršrutus 2023 m. buvo 1,43 Eur, 2022 m. – 1,38 Eur už vieną kilometrą. Vykdant tarp miestinius maršrutus – atitinkamai 2023 m. buvo 1,22 Eur, 2022 m. - 1,15 Eur už vieną kilometrą (sąnaudų sumažėjimo procentinis pokytis mažesnis, nei nuvažiuotų kilometrų).

UAB „Varėnos autobusų parkas“ 2023 m. bendros veiklos rezultatas 39,1 tūkst. Eur nuostolio.

IŠVADOS

Įmonės pagrindinis tikslas ir uždavinys – geresnis ir kokybiškesnis visuomenės aprūpinimas viešuoju transportu.

Bendrovės problemos kiekvienais metais išlieka tos pačios, nes sukurti pelningą viešojo keleivinio transporto sistemą yra labai sunku, kadangi neretai gaunamos pajamos yra mažesnės už veiklos sąnaudas.

Nuo 2022 m. vasario 1 d. UAB Varėnos autobusų parko autobusais vietinio (priemiestinio) reguliaraus susisiekimo maršrutais Varėnos rajono gyventojai vežami nemokamai. Nemokamas keleivių vežimas skatino gyventojus rinktis viešojo transporto paslaugas ir buvo dalinai sprendžiamos socialinės problemos neturintiems galimybės pasinaudoti transporto paslaugomis.

Bendrovės 2023 m. veiklos pajamos su nuostolingų maršrutų kompensavimo pajamomis buvo 748,5 tūkst. Eur, iš jų kitos veiklos pajamos – 123,0 tūkst. Eur.

Bendrovės veiklos rezultatas – 39,1 tūkst. Eur nuostolio. Nuostolis susidarė, nes iš tarp miestinių maršrutų gavome mažiau pajamų, nei patyrėme sąnaudų.

Analizuojant Bendrovės rodiklius ir situaciją rinkoje, galima teigti, kad artimiausiu metu Bendrovės darbo apimtys turėtų išlikti panašios. Tačiau sėkmingą Bendrovės veiklą gali sutrikdyti šie faktoriai:

- ✓ pasenę ir susidėvėję autobusai, nes parkas visą laiką buvo atnaujinamas pagal finansines galimybes perkant naudotus autobusus;
- ✓ minimalios algos didinimas;
- ✓ degalų kainos.

Bendrovė artimiausiu metu neplanuoja nutraukti ar kitaip apriboti vykdomos veiklos, todėl 2024 m. ir toliau vykdys numatytą veiklą bei kels viešojo transporto paslaugų kokybę vietinio (priemiestinio) susisiekimo maršrutais bei užsakomaisiais reisais.

PASIŪLYMAI 2024 M.

- Atnaujinti Bendrovės transporto priemonių parką, susidėvėjusius autobusus pakeičiant naujesniais, 1 vnt.
- Vykdyti juridinių asmenų ir mokyklinių autobusų techninę priežiūrą ir remontą.
- Vystyti siuntų gabenimo paslaugą.
- Dalyvauti rajono savivaldybės organizuojamuose ir kituose keleivių vežimo paslaugų pirkimo konkursuose.
- Didinti pajamas iš autobusų nuomos paslaugų.
- Pertvarkyti autobusų įvažiavimą į stoties teritoriją, įrengiant automatinį užtvarą.
- Skaitmeninės tvarkaraščių švieslentės įrengimas.

UAB Varėnos autobusų parkas direktorius

Juozas Jaskonis